

עין משפט
נר מצוה

ל:

רן

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

רשי

מסורת הש"ס

זאלין ומהאי ירושלמי איכא למפשט נמי היכא דהוה אפסכא להיתרא
אבל נראה לי שאין הדיון כן ויחזקנו כפי' בתרא דמילתין (א) כפי' ד'
זירושלמי' נמי איבעיא להו באלו שירודים לים כדי לגייל את הס ככלל
יורדי הים או לא ולא אפשעטא ולחומרא: מדלא קפני מצעלי שער.

ההולכים מעכו ליפו דהלין יושבי יבשה
ינהו אלא ממי שדרכן לפרש ומאן דמתני
אסיפא מתני הכי "הנודר מיושבי יבשה
אסור ביורדי הים ולא באלו ההולכים מעכו
ליפו בלבד אלא אפילו במי שדרכן לפרש
הואיל וסופו ליבשה סליק: מתני' ה' הנודר
מרואי החמה אסור אף בסומין שלא
נתכוון זה אלא למו שהחמה רואה אותו;
גמ' מ"ט מדלא קאמר מן הרואין לאפוקי
דגים ועוברים: מתני' י' הנודר משחורי
הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות ומותר
בנשים ובקטנים שאין נקראין שחורי הראש
אלא אנשים: גמ' מ"ט מדלא קאמר
מבעלי שער: ומותר בנשים ובקטנים שאין
נקראין שחורי הראש אלא אנשים: מ"ט
אנשים וימניו דמיכסו רישיהו ויומניו דמגולו
רישיהו אבל נשים לעולם מיכסו וקטנים
לעולם מיגלו: מתני' י"א הנודר מן היולדים
מותר בנולדים מן הנולדים אסור מן
היולדים ר' מאיר מתיר אף ביולדים והכ"א
הלא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד:
גמ' לר' מאיר ולא מיבעיא נולדים אלא
ממאן אסור חסורי מחסרא והכי קתני
הנודר מן היולדים מותר בנולדים מן הנולדים
אסור ביולדים ר' מאיר אומר אף הנודר מן
הנולדים מותר ביולדים כי היכי דנודר מן
היולדים מותר בנולדים אמר ליה רב פפא
לאביי למימרא הנולדים דמתילין משמע
אלא מעתה ישני בנדך הנולדים לך בארין
מצרים ה"ג (א) דאיתילין הוא ואלא מאי
דיילידו משמע אלא מעתה דכתיב הנהגה בן
נולד לבית דוד יאשיהו שמו הכי נמי דהוה
והא עדיין מנשה לא בא אלא משמע הכי
ומשמע הכי י' ויבנדרים הלך אחר לשון בני
אדם: והכ"א לא נתכוון זה אלא במי שדרכו
להוולד: לאפוקי מאי לאפוקי ר' גים ועופות:
מתני'

ההולכים מעכו ליפו. אסור בנדר: אלא אפי' ממי שדרכן לפרש.
אסור הואיל וסופן לעלות ליבשה הוה בכלל יושבי היבשה: מתני'
אסור אף בסומין. ללא נתכוין זה אלא במי שהחמה זורחת עליו:
גמ' מדלא קאמר מן הרואין. דלילו אמר הכי היה מותר בסומין
ומדאמר מרואי חמה זורחת עליו לאפוקי דגים
שנים ועוברים שנמעי אמן שאין חמה
רואה אותן ששאר בן: מתני'
הנודר משחורי הראש אסור בקרחים
ובעלי שיבות. דשחורי הראש משמע
שנודר מאותן שהיו שחורי הראש:
ומותר בנשים. מפרש בנמרא:
גמ' מאי עטמא. אסור בקרחים:
מדלא אמר מצעלי שער. דלילו
אמר מצעלי שער היה מותר בקרחין:
וימניו מיכסו רישיהו ויומניו מיגלו.
והוה שחורי ראש: אכל נשים לעולם
מיכסו. שאינם שחורי הראש ועטופות
כל שעה בלבוש: וקטנים לעולם
מיגלו רישיהו. לומר איכו כי נדר
אדעתא דגדולים נדר והכי כיון דלאו
גדולים ינהו ולא נגויי מנהג גדולים
לכוי ליתנהו בכלל גדולים ומותר
בהן: מתני' הנודר מן היולדים.
משמע שסבר בלא לעולם כמה
דכתיב היולדים נמדבר (יהושע ה):
מותר בנולדין. דכיון דהעמידם
להוולד: והכמים אומרים. אסור
בשניהן דלא נתכוין זה אלא מכל מי
שדרכו להוולד. דתמיס דסיפא היינו
ת"ק: גמ' לרבי מאיר. דמתיר אף
בילודים: ולא מיבעיא בנולדים.
נמי דמתיר: אלא ממאן אסור.
כלומר א"כ ממה נדך: חסורי
מיחסרא והכי קפני מן הנולדים
אסור ביולדים. דכיון שדרכו בנותן
שעמידם להוולד ל"ש שאסור לעולם
בנותן שסבר וילדו רבי מאיר אומר
אף הנודר מן הנולדים (א) וכו' כי
הכי וכו': והא עדיין. אפי' מנשה
זקינו של יאשיהו לא נל לעולם:
ובנדרים הלך אחר לשון בני אדם.
דדרכן של בני אדם לקרות נולדין
לאותן שעדיין לא נולדו ואם נדר
מן הנולדין אסור בהן: והכ"א לא
נתכוין זה וכו'. דכיון בנולדין ויגלו
ביולדין אסור: לאפוקי עופות ודגים.
מתני'

הנהרות הב"ה

(ב) נמי ה"ג דמתילין
הוא: (ג) הי"ד דהי' המור
ס' הנולדים מותר
ביולדים כי היכי:

פרוש הרא"ש

שלא נתכוין זה אלא
במי שהחמה רואה אותו.
בנמרא מפרש: ש"א
קאמר מן הרואין. ופ"י
אמר מן הרואין נתכוון
לא ליתנין ליה דלא נדר
ליבשה אדעתא דנפשיה
היכא דליבשה שמיא דלמחר
לעיל דהוה נדר (כה). נמי
אפוקי: אסור בקרחין
ב' נמי מפרש עטמא:
מותר בנישים. לאתם
שנולדו אחר נדרו וילדים
משמע שסבר וילדו: ר"ב
מתיר אף ביולדים. בנמרא
מפרש: אסור ביולדים.
משמרה תקיף שנתן עורא
שיחי אכילס שום נדכר
שנת שהוה מרבה את
הדע וילדו שנת וזמן שנת
ת"ח: מותר ביולדים.
שנתן עילס לרנל אפי' הם
שנתאוייבא הוא שהס
שנאסר את ירושלים וכו'
נדרים כדמי לם בתקום
ירושלים: מותר ביולדים.
שנתאוייבא וכו' אכרס
וילדו מכלל בני נח: ואסור
תחילה לגרים ומתני כי אכ
המתן גרים נתחין בתחלה
אכ לרס ועתה אכ לכל
הגרים (וכדכח דף י"ג).
ובת"ח: מותר ביולדים.
ואפילו הם מורע אכרס
ק' מפרש בנמרא: שאני
יגיה ישיבא. וישראל לא
דוקא דהי"ל הנידר הנאה
מחנינו דוקא ממנו כפחות
ס' אלא מדנקט כרשא
לרע אכרס נקט נמי לרע
ישראל: אין שובעין י"ג.
כדי נקטיה ואת דרבי
טון ערבי מהיל או:

אם שמתין לו: (א) מותר בעי"י ישיבא. שמתו אחי חממה מילה: מותר בבול"י עוקבי כובבים. כגון ערבי מהיל או:
נכדתי מהיל: י"ג ביריות נבדתי קליה. כפרת מילה שנאמר לאכרס אפני ע"ה חסדי י"ג עפמים בית: שרא ויח
את השבת. כדדרכין כפרק ר"א דמילה (שנת קלא): ויזיס ואפילו בשנת: שרא רוחא את הנעניע. כדדרכין ויול
ואפילו בתקום נהרת ואין כלן משוס קולן כהרתו שהוא כולו דמתיי הפער בנגע הרעפת: (א) רמא בירודי הים אסור ולא
באלו ההולכים מעכו ליפו. דמשוס דרך מועט לא מקרו יורדי הים שירודי הים (אפילו בכלל יושבי יבשה: לא באו
ההולכים מעכו ליפו בלבד. דככלל יורדי הים הם ליפסי וגם יושבי יבשה מקרו: אלא אף במי שדרכו ליפסי. לפי
הואיל וסופו ליבשה סליק: מתני' ה' הנודר מן היולדים מותר בנולדים מן הנולדים אסור ביולדים והכ"א
הלא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד: גמ' לר' מאיר מתיר אף ביולדים והכ"א הלא נתכוון זה אלא במי שדרכו
להוולד: לאפוקי מאי לאפוקי ר' גים ועופות: מתני'

זאלין ומהאי ירושלמי איכא למפשט נמי היכא דהוה אפסכא להיתרא
אבל נראה לי שאין הדיון כן ויחזקנו כפי' בתרא דמילתין (א) כפי' ד'
זירושלמי' נמי איבעיא להו באלו שירודים לים כדי לגייל את הס ככלל
יורדי הים או לא ולא אפשעטא ולחומרא: מדלא קפני מצעלי שער.
ההולכים מעכו ליפו דהלין יושבי יבשה
ינהו אלא ממי שדרכן לפרש ומאן דמתני
אסיפא מתני הכי "הנודר מיושבי יבשה
אסור ביורדי הים ולא באלו ההולכים מעכו
ליפו בלבד אלא אפילו במי שדרכן לפרש
הואיל וסופו ליבשה סליק: מתני' ה' הנודר
מרואי החמה אסור אף בסומין שלא
נתכוון זה אלא למו שהחמה רואה אותו;
גמ' מ"ט מדלא קאמר מן הרואין לאפוקי
דגים ועוברים: מתני' י' הנודר משחורי
הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות ומותר
בנשים ובקטנים שאין נקראין שחורי הראש
אלא אנשים: גמ' מ"ט מדלא קאמר
מבעלי שער: ומותר בנשים ובקטנים שאין
נקראין שחורי הראש אלא אנשים: מ"ט
אנשים וימניו דמיכסו רישיהו ויומניו דמגולו
רישיהו אבל נשים לעולם מיכסו וקטנים
לעולם מיגלו: מתני' י"א הנודר מן היולדים
מותר בנולדים מן הנולדים אסור מן
היולדים ר' מאיר מתיר אף ביולדים והכ"א
הלא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד:
גמ' לר' מאיר ולא מיבעיא נולדים אלא
ממאן אסור חסורי מחסרא והכי קתני
הנודר מן היולדים מותר בנולדים מן הנולדים
אסור ביולדים ר' מאיר אומר אף הנודר מן
הנולדים מותר ביולדים כי היכי דנודר מן
היולדים מותר בנולדים אמר ליה רב פפא
לאביי למימרא הנולדים דמתילין משמע
אלא מעתה ישני בנדך הנולדים לך בארין
מצרים ה"ג (א) דאיתילין הוא ואלא מאי
דיילידו משמע אלא מעתה דכתיב הנהגה בן
נולד לבית דוד יאשיהו שמו הכי נמי דהוה
והא עדיין מנשה לא בא אלא משמע הכי
ומשמע הכי י' ויבנדרים הלך אחר לשון בני
אדם: והכ"א לא נתכוון זה אלא במי שדרכו
להוולד: לאפוקי מאי לאפוקי ר' גים ועופות:
מתני'

זאלין ומהאי ירושלמי איכא למפשט נמי היכא דהוה אפסכא להיתרא
אבל נראה לי שאין הדיון כן ויחזקנו כפי' בתרא דמילתין (א) כפי' ד'
זירושלמי' נמי איבעיא להו באלו שירודים לים כדי לגייל את הס ככלל
יורדי הים או לא ולא אפשעטא ולחומרא: מדלא קפני מצעלי שער.
ההולכים מעכו ליפו דהלין יושבי יבשה
ינהו אלא ממי שדרכן לפרש ומאן דמתני
אסיפא מתני הכי "הנודר מיושבי יבשה
אסור ביורדי הים ולא באלו ההולכים מעכו
ליפו בלבד אלא אפילו במי שדרכן לפרש
הואיל וסופו ליבשה סליק: מתני' ה' הנודר
מרואי החמה אסור אף בסומין שלא
נתכוון זה אלא למו שהחמה רואה אותו;
גמ' מ"ט מדלא קאמר מן הרואין לאפוקי
דגים ועוברים: מתני' י' הנודר משחורי
הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות ומותר
בנשים ובקטנים שאין נקראין שחורי הראש
אלא אנשים: גמ' מ"ט מדלא קאמר
מבעלי שער: ומותר בנשים ובקטנים שאין
נקראין שחורי הראש אלא אנשים: מ"ט
אנשים וימניו דמיכסו רישיהו ויומניו דמגולו
רישיהו אבל נשים לעולם מיכסו וקטנים
לעולם מיגלו: מתני' י"א הנודר מן היולדים
מותר בנולדים מן הנולדים אסור מן
היולדים ר' מאיר מתיר אף ביולדים והכ"א
הלא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד:
גמ' לר' מאיר ולא מיבעיא נולדים אלא
ממאן אסור חסורי מחסרא והכי קתני
הנודר מן היולדים מותר בנולדים מן הנולדים
אסור ביולדים ר' מאיר אומר אף הנודר מן
הנולדים מותר ביולדים כי היכי דנודר מן
היולדים מותר בנולדים אמר ליה רב פפא
לאביי למימרא הנולדים דמתילין משמע
אלא מעתה ישני בנדך הנולדים לך בארין
מצרים ה"ג (א) דאיתילין הוא ואלא מאי
דיילידו משמע אלא מעתה דכתיב הנהגה בן
נולד לבית דוד יאשיהו שמו הכי נמי דהוה
והא עדיין מנשה לא בא אלא משמע הכי
ומשמע הכי י' ויבנדרים הלך אחר לשון בני
אדם: והכ"א לא נתכוון זה אלא במי שדרכו
להוולד: לאפוקי מאי לאפוקי ר' גים ועופות:
מתני'

זאלין ומהאי ירושלמי איכא למפשט נמי היכא דהוה אפסכא להיתרא
אבל נראה לי שאין הדיון כן ויחזקנו כפי' בתרא דמילתין (א) כפי' ד'
זירושלמי' נמי איבעיא להו באלו שירודים לים כדי לגייל את הס ככלל
יורדי הים או לא ולא אפשעטא ולחומרא: מדלא קפני מצעלי שער.
ההולכים מעכו ליפו דהלין יושבי יבשה
ינהו אלא ממי שדרכן לפרש ומאן דמתני
אסיפא מתני הכי "הנודר מיושבי יבשה
אסור ביורדי הים ולא באלו ההולכים מעכו
ליפו בלבד אלא אפילו במי שדרכן לפרש
הואיל וסופו ליבשה סליק: מתני' ה' הנודר
מרואי החמה אסור אף בסומין שלא
נתכוון זה אלא למו שהחמה רואה אותו;
גמ' מ"ט מדלא קאמר מן הרואין לאפוקי
דגים ועוברים: מתני' י' הנודר משחורי
הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות ומותר
בנשים ובקטנים שאין נקראין שחורי הראש
אלא אנשים: גמ' מ"ט מדלא קאמר
מבעלי שער: ומותר בנשים ובקטנים שאין
נקראין שחורי הראש אלא אנשים: מ"ט
אנשים וימניו דמיכסו רישיהו ויומניו דמגולו
רישיהו אבל נשים לעולם מיכסו וקטנים
לעולם מיגלו: מתני' י"א הנודר מן היולדים
מותר בנולדים מן הנולדים אסור מן
היולדים ר' מאיר מתיר אף ביולדים והכ"א
הלא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד:
גמ' לר' מאיר ולא מיבעיא נולדים אלא
ממאן אסור חסורי מחסרא והכי קתני
הנודר מן היולדים מותר בנולדים מן הנולדים
אסור ביולדים ר' מאיר אומר אף הנודר מן
הנולדים מותר ביולדים כי היכי דנודר מן
היולדים מותר בנולדים אמר ליה רב פפא
לאביי למימרא הנולדים דמתילין משמע
אלא מעתה ישני בנדך הנולדים לך בארין
מצרים ה"ג (א) דאיתילין הוא ואלא מאי
דיילידו משמע אלא מעתה דכתיב הנהגה בן
נולד לבית דוד יאשיהו שמו הכי נמי דהוה
והא עדיין מנשה לא בא אלא משמע הכי
ומשמע הכי י' ויבנדרים הלך אחר לשון בני
אדם: והכ"א לא נתכוון זה אלא במי שדרכו
להוולד: לאפוקי מאי לאפוקי ר' גים ועופות:
מתני'